

Provinciale reactie op de 3 gebiedsscenario's voor de Haagse Vlietzoom

Aanleiding

Gemeente Den Haag is eind 2024 gestart met het proces om een nieuw omgevingsplan voor de Vlietzoom vast te stellen.

De onderzoeksfase is inmiddels afgerond met de oplevering van diverse onderzoeken die dienen als bouwstenen voor het opstellen van integrale gebiedsscenario's voor de planMER.

Bureau BVR heeft in opdracht van en in samenwerking met de gemeente Den Haag inmiddels 3 gebiedsscenario's uitgewerkt om discussie te kunnen voeren en de hoekpunten van het speelveld te verkennen in de planMER. Geen van de scenario's is in dit stadium als realistisch inrichtingsontwerp getekend. Wel zijn alle ruimtelijke opgaven in meer of mindere mate in de scenario's verwerkt.

Gemeente Den Haag heeft de provincie gevraagd om uiterlijk 10 maart een eerste ambtelijke reactie te geven op de 3 scenario's.

Beleidskaders

De provinciale beleidsuitgangspunten die van toepassing zijn op de Vlietzoom zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Deze vormen gezamenlijk het kader voor onze reactie op de 3 gebiedsscenario's.

Onderwerp	Beleidskader	Status	Inhoud
Economie	Woon-werkakkoord Haaglanden	Bestuursakkoord	Westvlietweg III is zoeklocatie uitbreiding bedrijventerrein
	Bestuursovereenkomst Binckhorst	Bestuursovereenkomst	Beter benutten, revitaliseren en mogelijk uitbreiden bedrijventerrein Westvlietweg
	Beleid bedrijventerreinen	Omgevingsverordening	Paragraaf 7.3.11 ZHOV regelt o.a. ruimte voor bedrijven met de hoogst mogelijke milieucategorie, watergebonden bedrijvigheid en functiemenging. Van toepassing op de bestaande bedrijventerreinen
Groen	Natuurnetwerk Nederland	Omgevingsverordening	Paragrafen 7.3.7. en 7.3.16 ZHOV – ruimtelijke bescherming categorie 1 en geen aantasting wezenlijke kenmerken en waarden. Van toepassing op een aantal landgoederen die binnen NNN vallen
Cultuurhistorie	Bescherming Landgoederen en kastelen	Omgevingsverordening	Paragraaf 7.3.20 ZHOV – alleen ontwikkelingen toegestaan binnen landgoedbiotopen voor zover geen aantasting plaatsvindt van de waarden van de landgoedbiotoop of de ontwikkeling is gericht op verbetering en versterking van de waarden van de landgoedbiotoop. Van toepassing op de landgoederen

Ruimte / Ruimtelijke Kwaliteit	BSD	Omgevingsverordening	De Vlietzoom is gelegen binnen BSD, is geen onderdeel van het buitengebied en heeft op dit moment geen beschermingen t.a.v. ruimtelijke kwaliteit.
Algemeen	Toekomstbeeld Vlietzone	Omgevingsprogramma Maatregel 6.2.1.1. Samenwerken aan een aantrekkelijke en beleefbare Vlietzone (Omgevingsprogramma)	Hoofdpijnen: - Robuust watersysteem als sturend principe - Sterke identiteit (Vlietwaardig) - Groenblauwe dooradering - Sterke en zichtbare cultuurhistorische en archeologische basis - De Vliet als ruimtelijke drager Daarnaast (niet-bindende) spelregels en aanbevelingen, zoals multifunctioneel ruimtegebruik als uitgangspunt, elke ontwikkeling draagt bij aan de (ruimtelijke) kwaliteit van de Vlietzone, veilige mobiliteit etc.
Algemeen	Motie 1169	Statenmotie (niet bindend)	- Uitvoeren motie 870 (opstellen integraal gebiedsplan Vlietzoom) - Uitwerken begrip Vlietwaardigheid - Leidende rol PZH bij oplossen ruimtelijke problemen - Uitplaatsing HMC- en zwaar transportbedrijven die niet passen in de Vlietzone - Ontsluiting die zo min mogelijk beslag legt op ruimte, groen en faciliteiten
Ruimte/Recreatie	Motie 1170	Statenmotie (niet bindend)	Behouden van een ononderbroken recreatieve verbinding langs de Vliet
Recreatie		Omgevingsprogramma maatregel 7.2.1.3 ontwikkelen recreatief netwerk en beheer routestructuren	Ontwikkelen van een recreatief netwerk
Sport en bewegen		Omgevingsprogramma maatregel 7.2.1.4	Stimuleren sporten in de buitenruimte?

		stimuleren sport en bewegen	
Nationaal park Hollandse Duinen	Landschapsstrategie Hollandse Duinen (bijlage bij de statusaanvraag Hollandse Duinen)	PZH is bestuurlijke partner	Route langs de Vliet is hierin opgenomen als parkway

Reactie op de scenario's

Deze reactie is geschreven vanuit de doelen en uitgangspunten van het Toekomstbeeld Vlietzone en de beantwoording van motie 1169. Vanuit dat perspectief valt op, dat de doelstellingen voor de gebiedsmodellen vooral gebaseerd zijn op het toevoegen van veel hectares 'nieuw programma'. Dit zijn zeer uiteenlopende ruimtevragers: Sommige daarvan sluiten aan bij de ambities voor de Vlietzone, andere helemaal niet.

De ambitie voor de Vlietzone is om kwaliteiten toe te voegen, die bijdragen aan een betere toegankelijkheid van het gebied, het oorspronkelijk landschap versterken en aan het beter functioneren van de Vlietzoom als onderdeel van het groenblauwe netwerk (zie hiervoor ook de beantwoording van motie 1169). Het is belangrijk om in het vervolg hierover de strategische discussie te voeren.

Model Knooppunt:

Wat spreekt aan

- de verbinding over spoor en A12 spreekt aan en biedt wellicht aanknopingspunten voor een mobiliteitshub, die de bereikbaarheid van het bedrijventerrein, de sportverenigingen en recreatieve voorzieningen kan verbeteren.
- alternatieve (auto)ontsluiting parallel aan A12 heeft de minste impact op de beschikbare ruimte en de bestaande functies in de Vlietzoom (en sluit daarmee aan op motie 1169 van PS)
- het model maakt het mogelijk de veiligheid van de Westvlietweg voor langzaam verkeer te verbeteren door zwaar vrachtverkeer af te leiden via de Spoorlaan/ontsluiting GAVI-kavel
- Extra ruimte voor sport en natuur zijn functies die beide goed in het toekomstbeeld Vlietzone passen (hoewel niet onderscheidend tussen de modellen). Het natuurgebied Vijfslagenlandschap is recreatief toegankelijk.

Wat spreekt minder aan:

- Uitbreiding Westvlietweg 3 kan een wens zijn gezien het tekort aan bedrijventerreinen in den Haag en de regio, maar staat op gespannen voet met de doelen voor de Vlietzone.
- uitbreiding Westvlietweg 3 is in dit model een (te) forse onderbreking van de groenblauwe structuur van de Vlietzone; realisatie van de Groenblauwe Loper is hier niet mogelijk.
- De (optionele) aanleg van een insteekhaven t.b.v. het afvalcluster onderbreekt de recreatieve/toeristische route langs de Vliet.
- Geen robuuste waterstructuur, voor de (optionele) aanleg van een insteekhaven moet een eigen polder met hoge kades worden aangelegd.

Wat kan beter:

- Uitbreiding bedrijventerrein samen laten gaan met de ontwikkeling van groen op het bedrijventerrein, ontsluiting opschuiven dichterbij de A12, versterken van de groenblauwe centrale as voor langzaam verkeer.

Model Oude Vliet - Nieuwe Polder:

Wat spreekt aan

- De uitwerking van de groene zone langs de Vliet spreekt aan als concept en versterkt de beleving van de Vliet als cultuurhistorische drager. Gezien de sterke uitbreiding van bedrijvigheid krijgt de groene/cultuurhistorische uitstraling enigszins het karakter van een façade.
- Robuuste waterstructuur spreekt aan;
- Realisatie van een Leisure cluster bij Drievliet
- Extra ruimte natuur en sport in de noordelijke Vlietzoom

Wat spreekt minder aan

- Uitbreiding Westvlietweg kan een wens zijn gezien het tekort aan bedrijventerreinen in Den Haag en de regio, maar staat op gespannen voet met de doelen voor de Vlietzone.
- De forse uitbreiding van Westvlietweg 3 in dit model is ongewenst gezien vanuit het perspectief groen blauw;
- Alternatieve ontsluiting parallel aan A4 heeft niet de voorkeur gezien het te verwachten ruimtebeslag en heeft het risico dat alle beschikbare ruimte langs de nieuwe verkeersontsluiting uiteindelijk transformeert naar bedrijvigheid (als kostendrager, o.a. voor de forse compensatieopgave van uitkoop van de golfbaan en het groen dat hiermee verdwijnt).
- Het model betekent een forse aantasting van de bestaande functies, waaronder veel groen op de golfbaan.

- De verkaveling van de Vlietzoom wordt als het ware 90 graden gedraaid, hiermee verdwijnt in dit deel van de Vlietzone de historische landschappelijke opbouw.

Wat kan beter

- een groenblauwe dooradering van het bedrijventerrein
- Vijfslagenlandschap (deels) toegankelijk maken voor recreanten en sporters

Model Sterke Clusters:

Wat spreekt aan

- De doorlopende verbinding voor langzaam verkeer (maar ziet provincie aanvullend op een veilige en aantrekkelijke inrichting van de Westvlietweg);
- Leisure cluster bij Drievliet;
- Extra ruimte voor natuur en sport in de noordelijke Vlietzoom.

Wat spreekt minder aan

- Dit model is te weinig probleemoplossend, zo blijft de verkeersproblematiek op de Westvlietweg bestaan. Een deel van het langzaam verkeer zal toch gebruik blijven maken van deze (onveilige) route.
- Landschappelijk zijn de hoge bruggen die voor deze verbinding nodig zijn niet fraai.
- Uitwerking Vijfslagenlandschap lijkt ruimtelijk te veel verdicht (bos), waardoor landgoedbiotoop met open zichtlijnen (strijdig met Omgevingsverordening) en de zichtbaarheid van de historische verkaveling verloren gaan
- Geen robuuste waterstructuur, huidige verpoldering (fragmentatie) blijft bestaan.

Tot slot nog enkelen algemene punten van aandacht:

- de (participatie) alternatieven voor de Nieuwe Tolbrug voorzien niet in een hoge brug die over de Westvlietweg (en de Vliet) gaat en een aantal van deze alternatieven is niet geschikt voor een eventuele vaarroute (bij toevoeging afvalcluster) naar het bedrijventerrein;
- De provincie wil dat de Vlietzoom een herkenbaar en ononderbroken deel uitmaakt van het groenblauwe netwerk van de Vlietzone;
- Langs de Vliet is een veilige en aantrekkelijke route voor langzaam verkeer gewenst;
- De noodzaak tot uitbreiding van bedrijventerrein Westvlietweg is in het (concept)rapport IPP/Sweco onvoldoende aangetoond;
- Provincie zal bij eventuele uitbreiding Westvlietweg en Gavi-kavel aansturen op de hoogst mogelijke milieucategorie en een minimale milieucategorie 3.

- Provincie adviseert in de planMER kosten-baten analyse op te nemen (zoals voor de (alternatieve) ontsluiting en eventuele verplaatsen van de golfbaan);
- Provincie heeft t.a.v. een alternatieve ontsluiting een sterke voorkeur voor de optie parallel aan de A12, vanwege de minste ruimtelijke impact op het gebied;
- Provincie richt zich in dit stadium van de planvorming m.n. op het zuidelijk deel van het plangebied; de uitwerkingen voor het noordwestelijk deel zijn minder onderscheidend.